

Sbírka soudních rozhodnutí

USNESENÍ MÍSTOPŘEDSEDY SOUDNÍHO DVORA

27. října 2021 *

„Řízení o předběžných opatřeních – Článek 279 SFEU – Návrh na předběžná opatření – Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU – Článek 47 Listiny základních práv Evropské unie – Účinná soudní ochrana – Nezávislost soudců – Kárný režim soudců – Posuzování právních otázek týkajících se nedostatečné nezávislosti soudců – Penále“

Ve věci C-204/21 R,

jejímž předmětem je návrh na předběžné opatření na základě článku 279 SFEU, podaný dne 7. září 2021,

Evropská komise, zastoupená K. Herrmann a P. J. O. Van Nuffelem, jako zmocněnci,

navrhovatelka,

podporovaná

Belgickým královstvím, zastoupeným M. Jacobs, C. Pochet a L. Van den Broeck, jako zmocněnkyněmi,

Dánským královstvím, zastoupeným M. Søndahl Wolff a V. Pasternak Jørgensen, jako zmocněnkyněmi,

Nizozemským královstvím, zastoupeným M. K. Bulterman a J. Langerem, jako zmocněnci,

Finskou republikou, zastoupenou H. Leppo, jako zmocněnkyní,

Švédským královstvím, zastoupeným H. Shev, C. Meyer-Seitz, M. Salborn Hodgson, H. Eklinder a R. Shahasavan Eriksson, jakož i O. Simonssonem a J. Lundbergem, jako zmocněnci,

vedlejší účastníci řízení,

proti

Polské republice, zastoupené B. Majczynou, jako zmocněncem,

odpůrkyni,

MÍSTOPŘEDSEDA SOUDNÍHO DVORA,

* Jednací jazyk: polština.

po vyslechnutí generálního advokáta A. M. Collinse,

vydává toto

Usnesení

- 1 Evropská komise svým návrhem na předběžná opatření požaduje, aby Soudní dvůr uložil Polské republice povinnost hradit do rozpočtu Evropské unie denní penále s cílem přimět tento členský stát, aby co nejdříve splnil povinnosti, které pro něj vyplývají z usnesení místopředsedkyně Soudního dvora ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, dále jen „usnesení ze dne 14. července 2021“, EU:C:2021:593).
- 2 Tento návrh byl předložen v rámci řízení o žalobě pro nesplnění povinnosti podle článku 258 SFEU, kterou Komise podala dne 1. dubna 2021 a v níž se domáhala určení, že Polská republika:
 - tím, že přijala a ponechala v platnosti čl. 42a odst. 1 a 2 a čl. 55 odst. 4 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (zákon o soustavě obecných soudů) ze dne 27. července 2001 (Dz. U. z roku 2001, částka 98, č. 1070), ve znění ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (zákon, kterým se mění zákon o soustavě obecných soudů, zákon o Nejvyšším soudu a další zákony) ze dne 20. prosince 2019 (Dz. U. z roku 2020, č. 190, dále jen „novela zákona“) (dále jen společně „novelizovaný zákon o obecných soudech“), čl. 26 odst. 3 a čl. 29 odst. 2 a 3 ustawy o Sądzie Najwyższym (zákon o Nejvyšším soudu) ze dne 8. prosince 2017 (Dz. U. z roku 2018, č. 5), ve znění novely zákona (dále jen „novelizovaný zákon o Nejvyšším soudu“), čl. 5 odst. 1a a 1b ustawy – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (zákon o soustavě správních soudů) ze dne 25. července 2002 (Dz. U. z roku 2002, č. 1269), ve znění novely zákona (dále jen „novelizovaný zákon o správních soudech“), jakož i článek 8 novely zákona, které zakazují všem vnitrostátním soudům zkoumat dodržení požadavků Evropské unie týkajících se nezávislého a nestranného soudu předem zřízeného zákonem, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z ustanovení čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU ve spojení s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) ve světle judikatury Evropského soudu pro lidská práva týkající se čl. 6 odst. 1 evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950, jakož i z článku 267 SFEU a zásady přednosti unijního práva;
 - tím, že přijala a ponechala v platnosti čl. 26 odst. 2 a 4 až 6 a čl. 82 odst. 2 až 5 novelizovaného zákona o Nejvyšším soudu, jakož i článek 10 novely zákona, které stanoví výlučnou příslušnost Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (kolegium pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné) Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud, Polsko) (dále jen „kolegium pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné“) k posuzování námitek a právních otázek týkajících se nedostatku nezávislosti soudu nebo soudce, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z ustanovení čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU ve spojení s článkem 47 Listiny, jakož i z článku 267 SFEU a zásady přednosti unijního práva;
 - tím, že přijala a ponechala v platnosti čl. 107 odst. 1 body 2 a 3 novelizovaného zákona o obecných soudech a čl. 72 odst. 1 body 1 až 3 novelizovaného zákona o Nejvyšším soudu, které umožňují kvalifikovat přezkum dodržení unijních požadavků týkajících se nezávislého a nestranného soudu, předem zřízeného zákonem, jako „kárné provinění“, nesplnila

povinnosti, které pro ni vyplývají z ustanovení čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU ve spojení s článkem 47 Listiny, jakož i z článku 267 SFEU;

- tím, že pověřila Izbu Dyscyplinarnu (kárné kolegium) Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) (dále jen „kárné kolegium“), jehož nezávislost a nestrannost není zaručena, rozhodováním o věcech, které se přímo dotýkají postavení a výkonu funkce soudce a justičního čekatele, jako jsou například žádosti o souhlas k zahájení trestního stíhání soudců a justičních čekatelů nebo jejich zadržení, jakož i v pracovněprávních věcech a ve věcech sociálního zabezpečení týkajících se soudců Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) a ve věcech týkající se odchodu soudců Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) do důchodu, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU;
- tím, že přijala a ponechala v platnosti článek 88a novelizovaného zákona o obecných soudech, čl. 45 odst. 3 novelizovaného zákona o Nejvyšším soudu a čl. 8 odst. 2 novelizovaného zákona o správních soudech porušila právo na respektování soukromí a právo na ochranu osobních údajů zaručená článkem 7 a článkem 8 odst. 1 Listiny, jakož i článkem 6 odst. 1 písm. c) a e), článkem 6 odst. 3 a článkem 9 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. 2016, L 119, s. 1);

3 Usnesením ze dne 14. července 2021 místopředsedkyně Soudního dvora Polské republiky nařídila až do vyhlášení rozsudku, kterým bude skončeno řízení ve věci C-204/21:

- a) pozastavit zaprvé uplatňování ustanovení čl. 27 odst. 1 bodu 1a novelizovaného zákona o Nejvyšším soudu, na jejichž základě má kárné kolegium příslušnost k rozhodování jak v prvním, tak ve druhém stupni o žádostech o souhlas k zahájení trestního stíhání soudců nebo justičních čekatelů, k jejich vzetí do vazby, k jejich zadržení nebo k jejich předvolání, a zadruhé účinky rozhodnutí, která již kárné kolegium na základě tohoto článku přijalo a kterými se vyslovuje souhlas k zahájení trestního stíhání soudce nebo k jeho zadržení, a zdržet se postupování věcí zmíněných v uvedeném článku soudu, který nesplňuje požadavky nezávislosti, jak jsou vymezeny zejména v rozsudku ze dne 19. listopadu 2019, A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu) (C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982);
- b) pozastavit uplatňování ustanovení čl. 27 odst. 1 bodů 2 a 3 novelizovaného zákona o Nejvyšším soudu, na jejichž základě má kárné kolegium příslušnost k rozhodování ve věcech týkajících se postavení a výkonu funkce soudce Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud), zejména v pracovněprávních věcech a věcech sociálního zabezpečení, jakož i ve věcech týkajících se odchodu těchto soudců do důchodu, a zdržet se postupování těchto věcí soudu, který nesplňuje požadavky nezávislosti, jak jsou vymezeny zejména v rozsudku ze dne 19. listopadu 2019, A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu) (C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982);
- c) pozastavit uplatňování ustanovení čl. 107 odst. 1 bodů 2 a 3 novelizovaného zákona o obecných soudech, jakož i čl. 72 odst. 1 bodů 1 až 3 novelizovaného zákona o Nejvyšším soudu, která mohou vést ke vzniku kárné odpovědnosti soudců za přezkum dodržování požadavků nezávislosti a nestrannosti soudu, předem zřízeného zákonem, ve smyslu ustanovení čl. 19 odst. 1 SEU ve spojení s článkem 47 Listiny;

- d) pozastavit uplatňování ustanovení čl. 42a odst. 1 a 2, jakož i čl. 55 odst. 4 novelizovaného zákona o obecných soudech, čl. 26 odst. 3, jakož i čl. 29 odst. 2 a 3 novelizovaného zákona o Nejvyšším soudu, čl. 5 odst. 1a a 1b novelizovaného zákona o správních soudech a článku 8 novely zákona, a to v rozsahu, ve kterém zakazují vnitrostátním soudům zkoumat dodržování požadavků Evropské unie týkajících se nezávislého a nestranného soudu, předem zřízeného zákonem, ve smyslu ustanovení čl. 19 odst. 1 SEU ve spojení s článkem 47 Listiny;
- e) pozastavit uplatňování ustanovení čl. 26 odst. 2 a 4 až 6 a čl. 82 odst. 2 až 5 novelizovaného zákona o Nejvyšším soudu a článku 10 novely zákona, která stanoví výlučnou příslušnost kolegia pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné k posuzování námitek vycházejících z nedostatku nezávislosti soudce nebo soudu, a
- f) sdělit Komisi nejpozději do jednoho měsíce od oznámení usnesení ze dne 14. července 2021, veškerá opatření přijatá za účelem splnění všech povinností vyplývajících z tohoto usnesení.

Návrhová žádání účastnic řízení

- 4 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:
 - uložil Polské republice povinnost zaplatit do rozpočtu Unie denní penále ve výši, která umožní přimět tento členský stát k tomu, aby co nejdříve vyhověl předběžným opatřením nařízeným v usnesení ze dne 14. července 2021;
 - rozhodl, že denní penále musí být uhrazeno ode dne vyhlášení usnesení, kterým bude rozhodnuto o tomto návrhu na předběžné opatření, do doby, než tento členský stát přijme veškerá opatření nezbytná k tomu, aby vyhověl všem předběžným opatřením nařízeným v tomto usnesení, nebo do vyhlášení rozsudku, kterým bude skončeno řízení ve věci C-204/21, a
 - uložil Polské republice náhradu nákladů řízení.
- 5 Polská republika ve svém vyjádření předloženém dne 1. října 2021 požadovala, aby tato věc byla posouzena velkým senátem Soudního dvora, a navrhla, aby byl návrh Komise zamítnut.

K návrhu Polské republiky na přidělení věci velkému senátu Soudního dvora

Argumenty

- 6 Polská republika má za to, že návrh Komise musí být s ohledem na precedenční povahu usnesení ze dne 14. července 2021 a na petit tohoto návrhu posouzen velkým senátem Soudního dvora. V tomto ohledu tvrdí, že rozhodnutí, kterým se členskému státu ukládá penále, nesmí být přijato jediným soudcem, a to zejména ve věci, v níž byly vzneseny zásadní námitky týkající se pravomoci Unie.
- 7 Tento stát poukazuje rovněž na to, že tato věc představuje první návrh Komise směřující k uložení penále na základě předběžného opatření v důsledku nesplnění povinností vyplývajících z dřívějšího usnesení a že tento návrh je nepřesný. Tvrdí také, že usnesení místopředsedkyně

Soudního dvora ze dne 20. září 2021, Česká republika v. Polsko (C-121/21 R, EU:C:2021:752), které je jediným rozhodnutím Soudního dvora ukládajícím penále za takových podmínek, neobsahuje žádné odůvodnění kritérií použitých pro stanovení výše penále.

Závěry

- 8 V tomto ohledu je třeba zaprvé připomenout, že podle čl. 161 odst. 1 jednacího řádu Soudního dvora ve spojení s článkem 1 rozhodnutí Soudního dvora 2012/671/EU ze dne 23. října 2012 o soudních funkcích místopředsedy Soudního dvora (Úř. věst. 2012, L 300, s. 47) rozhoduje místopředseda Soudního dvora o návrzích na odklad provádění či nuceného výkonu nebo na předběžná opatření sám, anebo je neprodleně předá k rozhodnutí Soudnímu dvoru.
- 9 Podle těchto ustanovení má tedy místopředseda Soudního dvora svěřenou pravomoc rozhodnout o každém návrhu na předběžné opatření nebo – má-li za to, že konkrétní okolnosti vyžadují jeho přidělení soudnímu kolegiu – předat takový návrh k rozhodnutí Soudnímu dvoru (usnesení místopředsedkyně Soudního dvora ze dne 20. září 2021, Česká republika v. Polsko, C-121/21 R, EU:C:2021:752, bod 10, a ze dne 6. října 2021, Polsko v. Komise, C-204/21 R-RAP, EU:C:2021:834, bod 6).
- 10 Z toho vyplývá, že je pouze na místopředsedovi Soudního dvora, aby v každém jednotlivém případě posoudil, zda návrhy na předběžná opatření, které mu byly předloženy, vyžadují předání Soudnímu dvoru za účelem přidělení soudnímu kolegiu (usnesení místopředsedkyně Soudního dvora ze dne 20. září 2021, Česká republika v. Polsko, C-121/21 R, EU:C:2021:752, bod 11, a ze dne 6. října 2021, Polsko v. Komise, C-204/21 R-RAP, EU:C:2021:834, bod 7).
- 11 V projednávané věci neobsahuje návrh Komise na uložení penále žádnou skutečnost, která by mohla vyžadovat jeho přidělení soudnímu kolegiu.
- 12 Zaprvé, i když Polská republika odkazuje na význam otázek posuzovaných v usnesení ze dne 14. července 2021 a na skutečnost, že tyto otázky nespádají podle jejího názoru do pravomoci Unie, je nutno konstatovat, že přezkum návrhu Komise nevyžaduje posouzení uvedených otázek, ale pouze určení, zda je uložení penále nezbytné k zajištění dodržení tohoto usnesení (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 20. listopadu 2017, Komise v. Polsko C-441/17 R, EU:C:2017:877, bod 104).
- 13 Zadruhé argumenty Polské republiky vycházející z novosti návrhu na uložení penále na základě předběžného opatření a neurčitosti pravidel, jimiž se řídí posouzení takového návrhu, musí být v každém případě odmítnuty, jelikož velký senát Soudního dvora rozhodl o návrhu Komise na uložení penále již v usnesení ze dne 20. listopadu 2017, Komise v. Polsko (C-441/17 R, EU:C:2017:877), a místopředsedkyně usnesením ze dne 20. září 2021, Česká republika v. Polsko (C-121/21 R, EU:C:2021:752) uložila penále v důsledku nesplnění povinností plynoucích z usnesení místopředsedkyně Soudního dvora ze dne 21. května 2021, Česká republika v. Polsko (C-121/21 R, EU:C:2021:420).
- 14 Zatřetí je nutno konstatovat, že argument, podle něhož místopředseda Soudního dvora nemůže obecně ukládat penále bez předání věci soudnímu kolegiu, byl odmítnut již usnesením místopředsedkyně Soudního dvora ze dne 20. září 2021, Česká republika v. Polsko (C-121/21 R, EU:C:2021:752).
- 15 Není tedy namístě postoupit projednávaný návrh Komise velkému senátu Soudního dvora.

K přípustnosti návrhu Komise na uložení penále

Argumenty

- 16 Polská republika tvrdí, že návrh Komise na uložení penále je nepřípustný.
- 17 V tomto ohledu uvádí, že tento návrh neupřesňuje výši penále, jehož uložení Komise požaduje. Komise přitom musí přesně vymezit obsah předběžných opatření, jejichž uložení se domáhá. Toto opomenutí navíc porušuje právo Polské republiky na účinnou procesní obranu, jelikož ji zbavuje práva účelně se vyjádřit k výši tohoto penále.

Závěry

- 18 Je třeba připomenout, že v rámci systému procesních prostředků zavedeného Smlouvou může účastník řízení navrhnout nejen odklad provádění nebo vykonatelnosti aktu napadeného ve věci samé, jak stanoví článek 278 SFEU, ale i s odkazem na článek 279 SFEU požadovat nařízení předběžných opatření. Podle posledně uvedeného ustanovení může soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních zejména prozatímně adresovat druhému účastníkovi řízení vhodné příkazy (usnesení ze dne 20. listopadu 2017, Komise v. Polsko, C-441/17 R, EU:C:2017:877, bod 96).
- 19 Článek 279 SFEU tudíž Soudnímu dvoru přiznává pravomoc nařídit jakékoli předběžné opatření, které považuje za nezbytné k zajištění plné účinnosti rozhodnutí, jímž se končí řízení (usnesení ze dne 20. listopadu 2017, Komise v. Polsko, C-441/17 R, EU:C:2017:877, bod 97).
- 20 Konkrétně musí být soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních s to zajistit účinnost příkazu určeného jednomu z účastníků řízení podle článku 279 SFEU, a to přijetím jakéhokoli opatření určeného k zajištění toho, aby tento účastník řízení splnil povinnosti vyplývající z usnesení o předběžném opatření. Takové opatření může spočívat mimo jiné v tom, že pro případ, že dotýcný účastník řízení daný příkaz nesplní, stanoví uložení penále (usnesení ze dne 20. listopadu 2017, Komise v. Polsko, C-441/17 R, EU:C:2017:877, bod 100).
- 21 V této souvislosti je nutno uvést, že článek 279 SFEU ani článek 160 jednacího řádu nestanoví povinnost Komise navrhnout Soudnímu dvoru přesnou částku, když navrhuje uložení penále z titulu předběžného opatření.
- 22 Kromě toho návrhy na výši penále, jež má být uloženo, které Komise případně předloží, nemohou každopádně vázat soudce příslušného pro rozhodování o předběžných opatřeních, jenž má možnost stanovit uložené penále ve výši a formě, které považuje za vhodné, přičemž stanovené penále musí odpovídat okolnostem a být přiměřené platební schopnosti členského státu (v tomto smyslu viz usnesení místopředsedkyně Soudního dvora ze dne 20. září 2021, Česká republika v. Polsko (C-121/21 R, EU:C:2021:752, bod 50).
- 23 Navíc ve věci, ve které bylo vydáno usnesení ze dne 20. listopadu 2017, Komise v. Polsko (C-441/17 R, EU:C:2017:877), Soudní dvůr stanovil výši penále k tíži členského státu, ačkoli návrh Komise na uložení tohoto penále neupřesňoval jeho výši.

- 24 Uložení penále na základě návrhu, který neupřesňuje jeho výši, nemůže ani zasáhnout do práva dotyčného členského státu na účinnou procesní obranu, jelikož si tento stát zachovává možnost uvést ve svém vyjádření, případně podpůrně, výši penále, kterou považuje za přiměřenou vzhledem k okolnostem věci a své platební schopnosti.
- 25 S ohledem na všechny tyto skutečnosti je třeba námitku nepřípustnosti vznesenou Polskou republikou zamítnout.

K opodstatněnosti návrhu Komise na uložení penále

Argumenty

- 26 Komise má za to, že za účelem vyhovění usnesení ze dne 14. července 2021 musí všechny orgány Polské republiky, včetně soudů, přestat uplatňovat ustanovení vnitrostátního práva zmíněná v uvedeném usnesení až do dne vyhlášení rozsudku, kterým bude skončeno řízení ve věci C-204/21.
- 27 Z informací poskytnutých Polskou republikou v dopise ze dne 16. srpna 2021 však podle názoru Komise nevyplývá, že přijala veškerá opatření nezbytná ke splnění povinností plynoucích z předběžných opatření stanovených v uvedeném usnesení.
- 28 Zaprvé nebylo přijato žádné opatření, které by výslovně zabránilo kárnému kolegiu vykonávat pravomoci, které mu byly svěřeny ve věcech uvedených v bodě 1 písm. a) a b) výroku usnesení ze dne 14. července 2021.
- 29 Konkrétně pak Komise uvádí, že opatření přijatá první předsedkyní Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) svěřují předsedovi kárného kolegia možnost přijmout naléhavá procesní opatření ve věcech, ve kterých má být pozastavena pravomoc kárného kolegia. Kromě toho toto kolegium nadále projednává věci, které mu byly přiděleny před 5. srpnem 2021, přičemž jeho předseda nebo členové musí rozhodnout podle svého uvážení, zda je třeba v řízení zahájeném v těchto věcech pokračovat či nikoli. Kárné kolegium navíc rozhodlo v několika z těchto věcí o nařízení jednání, nebo že bude rozhodnuto ve věci samé.
- 30 Tato opatření jsou navíc, jak tvrdí Komise, použitelná pouze do 15. listopadu 2021, a nikoli do vyhlášení rozsudku, kterým bude skončeno řízení ve věci C-204/21.
- 31 Zadruhé má Komise za to, že nedostatečná jsou rovněž opatření přijatá předsedkyní kolegia pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné, jelikož toto kolegium může pokračovat v rozhodování v probíhajících věcech a jeho výlučná příslušnost pro rozhodování ve věcech uvedených v bodě 1 písm. e) výroku usnesení ze dne 14. července 2021 nebyla pozastavena, což znamená, že obecné soudy jsou i nadále povinny prohlásit se v takových věcech nepříslušnými.
- 32 Zatřetí Polská republika údajně neoznámila žádné opatření, jímž má být splněna povinnost pozastavit účinky rozhodnutí již přijatých kárným kolegiem, jak vyžaduje bod 1 písm. a) výroku uvedeného usnesení, nebo vyhověno předběžným opatřením uvedeným v bodě 1 písm. c) a d) výroku uvedeného usnesení.

- 33 Za těchto podmínek se Komise domnívá, že za účelem zajištění plné účinnosti usnesení ze dne 14. července 2021, účinného uplatňování unijního práva, jakož i dodržení zásad právního státu a integrity unijního právního řádu je nezbytné uložit Polské republice povinnost zaplatit denní penále ve výši, která umožní přimět tento členský stát k tomu, aby co nejdříve zajistil plný účinek předběžných opatření obsažených v uvedeném usnesení.
- 34 Polská republika tvrdí, že byla přijata veškerá opatření nezbytná pro splnění povinností vyplývajících z usnesení ze dne 14. července 2021.
- 35 Tento členský stát se domnívá, že nemá na základě uvedeného usnesení povinnost pozastavit závaznost uvedených ustanovení, ale pouze jejich aplikaci, což nevyžaduje přijetí obecně závazných ustanovení. Povinnosti vyplývající z uvedeného usnesení mají tedy podle jeho názoru pouze orgány povoláné k aplikaci těchto ustanovení, tedy soudy a kárné instance.
- 36 Orgány zákonodárné moci nejsou tedy adresáty uvedených povinností z důvodu, že mají pouze pravomoc, na jejímž základě mohou přijímat nebo rušit obecně závazné předpisy, což není v projednávané věci nezbytné. Stejně tak nemají uvedené orgány ani pravomoc měnit obsah nebo závaznost soudních rozhodnutí, neboť jinak by porušily zásadu dělby moci. Ani výkonná moc nemá v polském právním řádu pravomoc vyvozovat důsledky z příkazu k pozastavení uplatňování legislativních právních předpisů.
- 37 Podle tvrzení Polské republiky přijala první předsedkyně Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) v souladu s těmito zásadami a procesní autonomií členských států pokyny, v jejichž rámci je vhodné ponechat na soudních kolegiích přijetí rozhodnutí o pozastavení nebo odkladu probíhajících věcí, které projednávají.
- 38 Důvody Komise směřující k prokázání toho, že Polská republika nesplnila povinnosti vyplývající z usnesení ze dne 14. července 2021, se podle názoru tohoto státu týkají ve skutečnosti pouze omezené části tohoto usnesení. Příklady uvedené Komisí nejsou podle Polské republiky s to zpochybnit skutečnost, že většina polských soudů rozhoduje v souladu s tímto usnesením. V ojedinělých věcech, ve kterých polské soudy zamýšlely odchýlit se od uvedeného usnesení, nemají orgány veřejné moci prostředky k ovlivnění jejich rozhodnutí. Zpochybnění těchto rozhodnutí může být zajištěno později využitím řádných a mimořádných opravných prostředků. Zavedený právní rámec je tedy dostatečný a vzhledem k zásadě nezávislosti soudců nelze členskému státu uložit povinnost zaplatit penále z důvodu individuálních rozhodnutí vydaných jeho vnitrostátními soudy.
- 39 Polská republika kromě toho tvrdí, že opatření, jež přijala v projednávané věci, jsou podobná opatřením přijatým tímto členským státem v návaznosti na usnesení ze dne 8. dubna 2020, Komise v. Polsko (C-791/19 R, EU:C:2020:277). Ve věci, v níž bylo vydáno uvedené usnesení, přitom Komise nepožadovala uložení penále.
- 40 V případě, že Soudní dvůr dospěje k závěru, že Polská republika nepřijala všechna opatření nezbytná ke splnění povinností vyplývajících z usnesení ze dne 14. července 2021, je třeba podle tohoto státu zohlednit řadu polehčujících okolností, které brání uložení penále.
- 41 Zaprvé Polská republika přijala podle svého názoru všechna možná opatření z hlediska polského práva. Zadruhé polské soudy v zásadě respektují usnesení ze dne 14. července 2021, přičemž případná protichůdná rozhodnutí mohou být zrušena nebo k nim nebude přihlíženo. Zatřetí opatření nezbytná ke splnění povinností z uvedeného usnesení byla určena v souladu s praxí

Komise ve věci, ve které bylo vydáno usnesení ze dne 8. dubna 2020, Komise v. Polsko (C-791/19 R, EU:C:2020:277). Začtvrté Polská republika zamýšlí učinit několik reforem, které povedou k bezpředmětnosti sporu ve věci C-204/21.

Závěry

K uložení penále

- 42 V usnesení ze dne 14. července 2021 uvedla místopředsedkyně Soudního dvora soubor předběžných opatření připomenutých v bodě 3 tohoto usnesení, jimž měla Polská republika bezodkladně vyhovět.
- 43 Zaprvé je však třeba konstatovat, že ze spisu nevyplývá, že by opatření přijatá Polskou republikou byla dostatečná k zajištění splnění povinností uložených v těchto předběžných opatřeních.
- 44 Polská republika sice nejprve poukazuje na organizační opatření přijatá první předsedkyní Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud), avšak argumenty v této souvislosti předložené neumožňují prokázat, že tato opatření zajišťují úplné splnění povinností uvedených v bodě 1 písm. a) a b) výroku usnesení ze dne 14. července 2021.
- 45 Polská republika tedy účinně nevyvrací tvrzení Komise, podle kterého si předseda kárného kolegia zachovává pravomoc přijímat naléhavá opatření ve věcech, které na základě vnitrostátních ustanovení uvedených ve výroku usnesení ze dne 14. července 2021 spadají do příslušnosti tohoto kolegia.
- 46 Stejně tak ze shodujících se vyjádření účastnic řízení vyplývá, že rozhodnutí pokračovat v projednávání věcí probíhajících v kárném kolegiu, či nikoli přijímá předseda nebo případně členové tohoto kolegia, aniž jim opatření přijatá první předsedkyní Sądu Najwyższego (Nejvyšší soud) ukládají povinnost toto projednávání pozastavit.
- 47 Polská republika také nijak netvrdila, že byly odloženy účinky rozhodnutí již přijatých kárným kolegiem uvedených v bodě 1 písm. a) výroku usnesení ze dne 14. července 2021; tento členský stát uvádí pouze jednu věc, v níž bylo o takovém pozastavení rozhodnuto.
- 48 Je tedy třeba konstatovat, že vnitrostátní ustanovení, která stanoví pravomoc kárného kolegia ve věcech uvedených v bodě 1 písm. a) a b) výroku tohoto usnesení, zůstávají v polském právním řádu účinná.
- 49 Ačkoli Polská republika tvrdí, že přijatá opatření jsou přesto dostatečná, jelikož není nezbytné přijmout opatření obecné povahy, jejichž účinkem je pozastavení závaznosti dotčených vnitrostátních ustanovení, postačí konstatovat, že skutečnost – jak uznává tento členský stát – že senáty kárného kolegia nesplnily některé povinnosti vyplývající z usnesení ze dne 14. července 2021, dokládá, že jím zvolený způsob splnění povinností plynoucích z uvedeného usnesení neskýtá v tomto ohledu účinné záruky.
- 50 Dále Polská republika nezpochybnila tvrzení Komise, podle kterého nebylo přijato žádné vnitrostátní opatření ke splnění povinností vyplývajících z bodu 1 písm. c) a d) výroku uvedeného usnesení. Tento členský stát nesdělil Soudnímu dvoru ani to, jakým způsobem tyto povinnosti splnily polské soudy a orgány.

- 51 Konečně, pokud jde o povinnosti uvedené v bodě 1 písm. e) výroku usnesení ze dne 14. července 2021, Polská republika účinně nevyvrátila tvrzení Komise, že probíhající věci, které projednává kolegium pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné, mohou být stále projednávány tímto kolegiem, a že věci spadající do příslušnosti uvedeného kolegia mu musí být i nadále postupovány obecnými soudy.
- 52 Zadruhé nemůže obstát argument Polské republiky, že nebylo možné přijmout alternativní opatření k vyhovění usnesení ze dne 14. července 2021 s ohledem na meze výkonu pravomocí vnitrostátních zákonodárných a výkonných orgánů, jakož i výlučnou pravomoc polských soudů k rozhodování o probíhajících nebo již ukončených věcech.
- 53 Je pravda, že uvedené usnesení ve svém výroku neukládá Polské republice povinnost zrušit ustanovení uvedená, jelikož ukládá v souladu s článkem 279 SFEU pouze předběžná opatření. Stejně tak nevylučuje unijní právo nijak možnost, aby splnění povinností plynoucích z tohoto usnesení spočívalo částečně na opatřeních přijatých soudy.
- 54 Je však třeba připomenout, že členský stát se nemůže dovolávat ustanovení, praxe či situací svého vnitrostátního právního řádu jako důvodu, proč nesplnil povinnosti vyplývající z unijního práva [rozsudek ze dne 12. listopadu 2019, Komise v. Irsko (Větrný park v Derrybrien), C-261/18, EU:C:2019:955, bod 89)], a že se povinnost členských států dodržovat unijní právo vztahuje na všechny jejich orgány v rámci jejich pravomocí, včetně soudních orgánů [rozsudek ze dne 4. října 2018, Komise v. Francie (Zálohová srážková daň), C-416/17, EU:C:2018:811, bod 106].
- 55 I za předpokladu, že pravidla platná v polském právním řádu neumožňují zákonodárným nebo výkonným orgánům přijmout obecná opatření nařizující pozastavení uplatňování vnitrostátních ustanovení uvedených ve výroku usnesení ze dne 14. července 2021, nemá proto tato okolnost vliv na otázku, zda Polská republika skutečně vyhověla uvedenému usnesení, nebo zda je třeba uložit penále za účelem zajištění účinnosti předběžných opatření v něm uvedených.
- 56 Zatřetí okolnost, že Polská republika v projednávané věci přijala opatření podobná opatřením přijatým za účelem dosažení souladu s usnesením ze dne 8. dubna 2020, Komise v. Polsko (C-791/19 R, EU:C:2020:277), a že Komise nepovažovala v posledně uvedené věci za vhodné požadovat po přijetí těchto opatření uložení penále, nemůže v žádném případě prokázat, že tento členský stát skutečně vyhověl usnesení ze dne 14. července 2021.
- 57 Za těchto podmínek se tedy jeví jako nezbytné posílit účinek předběžných opatření nařízených uvedeným usnesením tím, že bude Polské republice uloženo penále, které tento členský stát odradí od toho, aby oddaloval uvedení svého jednání do souladu s uvedeným usnesením (obdobně viz usnesení místopředsedkyně Soudního dvora ze dne 20. září 2021, Česká republika v. Polsko C-121/21 R, EU:C:2021:752, bod 49).

K výši penále

- 58 Za účelem určení výše penále, které musí být v projednávané věci uloženo, je třeba připomenout, že usnesení ze dne 14. července 2021 se týká předběžných opatření, jejichž dodržení je nezbytné k zabránění vzniku vážné a nenapravitelné újmy pro unijní právní řád, a tedy pro práva, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva, jakož i pro hodnoty uvedené v článku 2 SEU, na nichž je Unie založena, a zejména hodnotu právního státu.

- 59 Kromě toho je třeba konstatovat, že argumenty předložené Polskou republikou k prokázání existence „polehčujících okolností“ nemohou obstát.
- 60 Zprvč z judikatury připomenuté v bodě 54 tohoto usnesení vyplývá, že při stanovení výše ukládaného penále, nemůže být zohledněna okolnost, že polské právo představovalo překážku pro přijetí dodatečných opatření k vyhovění usnesení ze dne 14. července 2021.
- 61 Zadrugé, i když Polská republika tvrdí, že navzdory nedostatečnosti opatření přijatých po přijetí uvedeného usnesení polské soudy v zásadě tomuto usnesení vyhověly, je třeba konstatovat, že v každém případě nepředložila důkazy, které by mohly prokázat podloženost tohoto tvrzení.
- 62 Zatřetí okolnost, že Komise v jiné věci považovala za vhodné neuplatnit postupy nezbytné k tomu, aby bylo zajištěno prosazení usnesení, kterým byla stanovena předběžná opatření, nemůže, i kdyby byla prokázána, Polské republice umožnit, aby se vyhnula povinností vyplývajícím z usnesení ze dne 14. července 2021 nebo aby odůvodnila snížení výše penále nezbytné k odrazení tohoto členského státu od pokračování ve svém jednání.
- 63 Začtvrté úmysl vyjádřený Polskou republikou přijmout ve lhůtě jednoho roku sérii opatření určených k reformování polského soudního systému nemůže zabránit vzniku újmy uvedené v bodě 58 tohoto usnesení, pokud tento členský stát nezačne okamžitě jednat.
- 64 V důsledku toho je třeba Polské republice uložit, aby s ohledem na okolnosti projednávané věci a platební schopnost tohoto členského státu platila Komisi penále ve výši 1 000 000 eur za každý den ode dne oznámení tohoto usnesení Polské republice až do dne, kdy tento členský stát splní povinnosti vyplývající z usnesení ze dne 14. července 2021, nebo pokud k tomu nedojde, do dne vyhlášení rozsudku, kterým bude skončeno řízení ve věci C-204/21.

Z těchto důvodů místopředsedkyně Soudního dvora rozhodla takto:

- 1) **Polské republice se ukládá, aby Evropské komisi platila penále ve výši 1 000 000 eur za každý den ode dne oznámení tohoto usnesení Polské republice až do dne, kdy tento členský stát splní povinnosti vyplývající z usnesení místopředsedkyně Soudního dvora ze dne 14. července 2021, Komise v. Polsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), nebo pokud k tomu nedojde, do vyhlášení rozsudku, kterým bude skončeno řízení ve věci C-204/21.**
- 2) **O nákladech řízení bude rozhodnuto později.**

Podpisy